

Carl Bagger

Livsforløb

Carl Bagger, Carl Christian Bagger (1807-46) blev født i København uden for ægteskab. Fra fødslen blev han anbragt hos sin farbror og efter dennes død i 1814 hos sin farmor. Hun foreholdt ham hyppigt, at han var „Bastard“, „Hittebarn“ og „Horeunge“ og skubbede ham dermed mod den samme skyggeside af samfundet, hun anklagede ham for at komme fra. I 1822 blev Carl Bagger optaget på Sorø Regens, hvorfra han blev student i 1826. Samme år debuterede han med avistrykte digte og fik i 1827 og 1828 den anerkendelse at blive optaget i Heibergs *Kjøbenhavns flyvende Post*. Bagger fortsatte sine studier på akademiet, og i 1828 tog han den såkaldte „anden eksamen“, en grundlæggende universitetseksamen, der gik forud for det egentlige fagstudium. Samme år påbegyndte han jurastudiet i København, men hans litterære interesser og hans udsvævende livsførelse forhindrede, at han blev færdig. Uden eksamen fik han i 1836 ansættelse som redaktør af *Fyens Adresse Avis* og flyttede til Odense. Hans vidtløftige liv fortsatte, og i 1846 døde han fattig og fysisk nedbrudt.

Foto: Odense Stadsarkiv

Værker

Inspirationskilderne til Carl Baggers første værk, tragedien *Dronning Christina af Sverrig og Monaldeschi*, er Shakespeare og Schiller. Den blev sandsynligvis skrevet omkring 1830, men blev refuseret af Det Kongelige Teater, hvorefter Bagger udgav den for egen regning i 1833.

Herefter kom *Smaadigte* i 1834, og endelig i 1835 – under pseudonym – hovedværket *Min Broders Levnet. Fortælling af Johannes Harring*. Inspirationen fra forfattere som Blicher, Walter Scott og Byron er tydelig – og måske for tydelig: Mindst et sted er Bagger tæt på at skrive direkte af fra Blicher.

Min Broders Levnet er det eneste værk af større interesse i Baggers produktion. Romanen handler om modsætningen mellem fortælleren Johannes Harring og hans bror Arthur. De er blevet adskilt i fjendskab som børn og opdraget højst forskelligt: Johannes til deltagelse i samfundets almindelige liv, Arthur i praksis til et liv på samfundets skyggeside. De forenes og forsones først fuldstændig, da Johannes på brorens dødsleje foranlediger, at han bliver gift med præstedatteren Mathilde, som han tidligere har forført, gjort gravid og forladt. Dermed frelses også hun og deres barn fra vanære, og Johannes, der undervejs har forelsket sig dødeligt i hende, kan gifte sig med hende og indtræde i rollen som fader for den søn, Arthur i første omgang har svigtet, men i sidste øjeblik gjort legitim.

Romanen bevæger sig i to meget forskellige miljøer. På den ene side står det pæne, borgerlige miljø, fortælleren er opdraget i, og hvorfra han taler. Det fortællende jeks skildring af sine omgivelser er poetisk-realistisk: „jeg ... sidder her i den øde Præstegaard og bemaler det rene hvide Bikubepapir, med min smukke Kone, der sidder og syer ved Vinduet, medens den lille Carl leger med sine Tinsoldater og af og til seer hen til Arthurs store Hund, der løfter Hovedet iveiret og knurrende lytter til Avlskarlens Fodtrin i Gaarden.“ På den anden side står en københavnsk underverden, der er skildret med hele det interessantes sans for det radikale og dristige og med en usædvanlig nærgående realisme: „Og nu begyndte da atter den infernale Musik, medens min Broder paa eengang spille Primoviolin og dandsede med Damen. Donnaens Gebærder vare naturligviis særdeles uanstændige“.

På samme måde er de to brødre taget fra hver side af biedermeierens spektrum. Johannes er som en af Thomasine Gyllembourgs helte, intelligent, ærlig, ordentlig, tilgivende, mådeholden, men dog i stand til at føle en voldsom lidenskab, der på sin side nok kan få grebet om hans dagklare fornuft, men ikke trække ham varigt ned. Nyere forskning har forsøgt at dokumentere, at Johannes på forskellig måde er en ironisk opfattet figur, men det forekommer ikke overbevisende. Arthur er i alt en interessant skikkelse. Hans sjæleliv er fra begyndelsen forvredet eller sygt i sit grundlag, og hans sindstilstand er derfor uden anden sammenhæng end den, der ligger i hans ubændige lidenskabelighed, hvert øjeblik slår den ud i et nyt indfald, i en ny retning, så han kun er sig selv i det, at han aldrig er stabil, og at hans gode og dårlige sider mindre kæmper om magten i ham end konstant veksler med hinanden. Johannes bliver da den, der forløser, hvad Arthur har svigtet, han får gjort mor og barn legitime og har broderens elskede hund hos sig, som han også på Arthurs bøn har taget til sig.

Min Broders Levnet blev ikke nogen videre succes – dog kom den i 2. udgave i 1847 – blandt kritikerne med filologen J.N. Madvig i spidsen. Madvig angreb Baggers virkelighedsgengivelse, som han fandt for kras og i modstrid med forestillingen om en idealiserende og opløftende kunst. Endvidere ansås det for anstødeligt og smagløst, at der kunne genkendes en lighed imellem væsentlige figurer i romanen og offentlige personer i samtiden. Kritikken til trods lå der dog også en anerkendelse af såvel Baggers talent som

intentionen bag *Min Broders Levnet*. Baggers efterfølgende produktion nåede dog ikke op på højde med romanen, og først efter hans død i 1846 fik forfatterskabet den opmærksomhed og anerkendelse, Carl Bagger søgte at opnå i livet.

Kilde: Dansk Litteraturhistorie, LEX